

Ért. sz.: RH/138/2021

A szaklétesítés és szakindítás szabályai

2021. május

Tartalom

A szaklétesítés, szakindítás szabályai.....	3
Általános rendelkezések	3
A szabályzat célja, a szabályzat hatálya, alapfogalmak	3
A szaklétesítés és szakindítás során eljáró testületek, személyek	5
A szaklétesítéssel és szakindítással kapcsolatos eljárási rend	6
Szakirányú továbbképzési szakok létesítése és indítása	6
A szakok értékelő felülvizsgálatának rendszeres folyamatai, szempontjai	7
A kreditallokáció	8
Hatályba léptető és záró rendelkezések	8

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.), a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 87/2015. (IV.9.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Vhr.), a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről szóló 139/2015 (VI.9.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Képesítési Jegyzék), a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I.30) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016 (VIII.5.) EMMI rendelet, az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Kormányrendelet, valamint a szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló 10/2006. (IX. 25.) OKM rendelet rendelkezéseit figyelembe véve, összhangban az Apor Vilmos Katolikus Főiskola (továbbiakban: Főiskola) Foglalkoztatási követelményrendszerével és a Főiskola Tanulmányi és vizsgaszabályzatával (továbbiakban: TVSZ) a Főiskola szaklétesítési, szakindítási rendjének meghatározására a Szenátus az alábbi szabályzatot alkotja.

A szaklétesítés, szakindítás szabályai

Általános rendelkezések

A szabályzat célja, a szabályzat hatálya, alapfogalmak

1. § (1) A szabályzat célja:

a) A minőségi oktatás és a széles körű, a társadalmi elvárásokra, a munkaerő-piaci igényekre reflektáló intézményi szakkínálat és az oktatói kapacitások hatékonyabb és gazdaságosabb, minőségi oktatást eredményező alkalmazása érdekében rendelkezzen az oktatási a szaklétesítés és a szakindítás folyamatleírásáról.

b) A szabályzat megállapítja a szakok létesítésére, indítására vonatkozó eljárásrendet, illetve egységesíti az azok alkalmazása során használt fogalmakat a Főiskolán.

(2) A szabályzat hatálya:

a) A szabályzat személyi hatálya kiterjed a Főiskola szaklétesítésben, szakindításban közreműködő valamennyi alkalmazottjára és hallgatójára.

b) A szabályzat tárgyi hatálya kiterjed a felsőoktatási szakképzésekre (továbbiakban: FOKSZ), alap- (továbbiakban: BA) és mesterképzésekre (továbbiakban: MA), a szakirányú továbbképzésekre (továbbiakban: SZT).

(3) A szabályzatban alkalmazott fogalmak és meghatározásuk:

a) **akkreditáció:** annak hivatalos elismerése, hogy valamely felsőoktatási intézmény jogosult bizonyos tevékenységek meghatározott feltételek szerinti végzésére; a képzések sikeres nyilvántartásba vételéhez és működtetéséhez szükséges akkreditációs folyamatokat – a szaklétesítés és a szakindítás szabályait – jelen szabályzat tartalmazza

b) **akkreditációs beadvány:** a szaklétesítéssel, szakindítással, valamint a szakok adataiban bekövetkezett változásokkal kapcsolatban elkészítendő, a hatósági nyilvántartásba vételhez szükséges dokumentáció; az akkreditációs beadvány elkészítéséért és minőségéért a szakfelelős felel

c) **ismeretkör:** komplex, több féléves tantárgy, vagy legfeljebb 12 kreditnyi ismeretanyagot felölelő, szakmailag, szakterületileg összetartozó tantárgyak/tantervi egységek csoportja

d) **ismeretkör-felelős:** az ismeretkör tantárgyai oktatásának szervezéséért, fejlesztéséért, összehangolt oktatásának biztosításáért felelős, a MAB előírásainak megfelelő oktató, aki tevékenységét a szakmailag illetékes tanszék vezetője és a szakfelelős irányítása mellett végzi

e) **képzési és kimeneti követelmények (KKK):** azoknak a kompetenciaelemeknek (tudás, képesség, attitűd, autonómia, felelősség) az összessége, amelynek megszerzése esetén az adott szakon oklevél kiadható

f) **képzési hely:** a Főiskola által folytatott képzésben az oktatás helyszíne, amely lehet

fa) a székhely;

fb) székhelyen kívüli képzési hely:

- telephely

- más felsőoktatási intézmény székhelyén, telephelyén folytatott képzés: állami fenntartású felsőoktatási intézmény esetében a fenntartó jóváhagyásával kötött együttműködési megállapodás alapján a Főiskola más felsőoktatási intézmény székhelyén, telephelyén folyó képzése

g) **kredit:** a tanulmányi kötelezettségek teljesítésére irányuló hallgatói tanulmányi munka mértékegysége, az összes hallgatói tanulmányi munkaidővel arányos relatív mérőszám; nemzetközi konvenciónak megfelelően 1 kredithez 30 munkaórát rendelnek

h) az **Apor Vilmos Katolikus Főiskola képzési portfóliója:** a Főiskolán működő szakok rendszere, amely a képzés részletes szabályaival, a mintatantervvel, a tantárgyi programokkal, valamint az értékelési és ellenőrzési módszerekkel, eljárásokkal és szabályokkal együtt az alap-, mester- és a felsőoktatási szakképzés, a szakirányú továbbképzési szak részletes képzési és tanulmányi követelményeit tartalmazza

i) **oktatási kompetencia:** meghatározott tudományos, művészeti, szakmai (gyakorlati) ismeretanyag (képzési terület, szak, szakirány, specializáció, ismeretkör, tantárgy) oktatásának jogosultsága, amelyet oktatói oldalról a következő teljesítmények alapján:

ia) adekvát szakképzettség és/vagy tudományos fokozat, cím,

ib) a szakterülethez kötődő publikációk, kutatások, fejlesztések,

ic) szakterületi tantárgy oktatásában több éves gyakorlat

j) **specializáció:** az adott szak részét képező, önálló szakképzettséget nem eredményező, speciális szaktudást biztosító képzési elem

k) **specializációfelelős:** az a szakfelelős által kijelölt oktató, aki a specializáció indításáért, szervezéséért és működtetéséért felelős. Tevékenységét a szakfelelős felkérésére és irányítása mellett végzi.

l) **szak:** valamely szakképzettség megszerzéséhez szükséges képzési tartalom (tudás, képesség, autonómia, attitűd, felelősség) egységes rendszerét tartalmazó képzés

m) **szakfelelős:** a szak tartalmaért, a teljes képzési folyamatért felelős, hatáskörrel rendelkező oktató, aki MAB előírásaink megfelel; felelős a szak szakindítási beadványának, akkreditációs dokumentációjának kidolgozásáért, részt vesz a szakirány-, specializáció-, ismeretkör- és tantárgyfelelősök személyének kijelölésében, felkérésében a rektorral, a rektorhelyettesekkel, tanszékvezetőkkel együttműködésben; intézkedik a szak minőségbiztosításával kapcsolatban tett jelzések alapján a minőségi képzési program és oktatás érdekében

- n) **szakirány**: az adott szak részét képező, önálló szakképzettséget eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés
- o) **szakirányfelelős**: az adott szak részét képező, önálló szakképzettséget eredményező, speciális szaktudást biztosító képzés tartalmaért, működtetéséért, szervezéséért és a minőségbiztosításáért felelős oktató; tevékenységét a szakfelelős felkérésére és irányítása mellett végzi
- p) **szaklétesítés**: a Képzési Jegyzék módosítására irányuló, a kormányrendeletben nem szereplő képzés kidolgozásának és engedélyeztetésének folyamata;
- q) **szakindítás**: a Képzési Jegyzékben szereplő szak Főiskolán történő indításának nyilvántartásba vételére irányuló, jogszabályban meghatározott eljárás;
- r) **tantárgy**: a tanterv részét képező, egy vagy több félévhez kapcsolódó, ismeretek közlésére, készségek kialakítására, begyakorlására alkalmas oktatási egység. A tantárgyhoz kötődő tananyagot a hallgatók részben a tanterv szerint a tárgyhoz rendelt tanórákon, gyakorlati foglalkozáson való részvétellel, részben további otthoni, önálló munkával sajátítják el. A tantárgyhoz kapcsolódó követelmények sikeres teljesítését – a kritériumként előírtak kivételével – a hozzárendelt kreditek ismerik el. A tantárgy választhatóság szempontjából lehet: *kötelező* (az adott szakon, szakirányon/specializáción mindenki számára előírt); *kötelezően választható* (megadott kínálatból előírt választási lehetőség); *szabadon választható* (korlátozás nélkül kitölthető kredit- és órakeret).
- s) **tantárgyfelelős**: egy vagy több tantárgy oktatásának szervezéséért, fejlesztéséért, összehangolt oktatásáért felelős, a MAB mindenkori előírásainak megfelelő oktató, aki tevékenységét a szakmailag illetékes tanszék vezetője és a szakfelelős felkérésére és irányítása mellett végzi.

A szaklétesítés és szakindítás során eljáró testületek, személyek

2. § (1) A szak/szakirány létesítése, szak/szakirány indítása, illetve szak/szakirány megszüntetése, képzés indítása (a továbbiakban: szaklétesítés, szakindítás) a Szenátus döntési hatáskörébe tartozik. A Szenátus csak a rektor által támogatott szaklétesítési, szakindítási előterjesztéseket tárgyalja.
- (2) Szak létesítését, indítását a rektor által kijelölt szakfelelős kezdeményezheti jelen szabályzatban meghatározott eljárásrend szerint.
- (3) A rektor által kijelölt szakfelelős nyújtja be a szak létesítésére/indítására vonatkozó előterjesztést a Szenátus elé.
- (4) A Szenátus támogató határozatának birtokában a szakfelelős készíti el a szaklétesítéssel, szakindítással kapcsolatos akkreditációs anyagot.
- (5) A Főiskola szaklétesítéssel, szakindítással kapcsolatos adminisztratív és szervezési feladatait a Rektori Hivatal vezetője látja el:
- a) előkészíti a szenátusi előterjesztést, megküldi az előterjesztést a Szenátus tagjainak;
- b) a Szenátus támogató határozatát követően az intézményi akkreditációért felelős személlyel együttműködve elkészíti az Oktatási Hivatalhoz elektronikus benyújtandó végleges dokumentumot (aláírások, nyilatkozatok beszerzése, a dokumentumok nyomtatása, összefűzése, elektronikus dokumentum véglegesítése);
- c) a nyilvántartásba vételi engedély birtokában a szakfelelőssel együtt felel a képzés elektronikus tanulmányi rendszerben történő rögzítéséért;

- d) a képzés működése során dokumentálja, és a megfelelő fórumok elé terjeszti a tantervi és/vagy egyéb változásokat;
- e) felel a szaklétesítéssel, szakindítással kapcsolatos főiskolai feladatok szabályszerűségéért;
- f) felel az illetékes minisztériumoktól, az Oktatási Hivaltól, a Magyar Akkreditációs Bizottságtól érkező dokumentumokban foglaltak teljesítéséért, az említett szervezetekhez küldött anyagok jogszerű tartalmáért;
- g) irányítja az akkreditációs felelősök munkáját;
- h) a formai és a képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés szempontjából a szakfelelőssel közösen ellenőrzi a szaklétesítési, szakindítási előterjesztéseket;
- i) megküldi a szaklétesítési, szakindítási dokumentumokat az Oktatási Hivatalhoz;
- j) előkészíti a szaklétesítéshez, szakindításhoz szükséges miniszteri hozzájáruláshoz szükséges dokumentumokat;
- k) irányítja a nyilvántartásba vételi eljárás során keletkező határozatok, végzések által szabott feladatok végrehajtását;
- l) kézi irattárában őrzi a nyilvántartásba vételi eljárás során keletkezett iratokat, azok másolatát megküldi az illetékes szakfelelősnek, a szaklétesítési, szakindítási dokumentum kidolgozásában részvevő és hatáskörrel rendelkező munkatársaknak.

A szaklétesítéssel és szakindítással kapcsolatos eljárási rend

3. § (1) A rektor által kijelölt szakfelelős terjeszti be a Szenátus elé a szak létesítésére és/vagy indítására vonatkozó szándékát a szenátusi előterjesztés szak létesítésére és/vagy indítására vonatkozó tartalmi és formai előírásai szerint.

(2) A Főiskolán már magyar nyelven folyó képzés idegen nyelven történő meghirdetése, valamint szakirányú továbbképzés létesítése/indítása esetén előterjesztés benyújtása nem szükséges. Az oktatók nyelvi alkalmasságát az idegen nyelvű képzésben való részvételre a MAB mindenkori követelményei alapján kell igazolni. Az idegen nyelvű képzés mintatantervét a Szenátus hagyja jóvá.

(3) Szaklétesítés esetén az előterjesztéshez mellékelni kell az új szak képzési és kimeneti követelményeit.

(4) A Szenátus támogató döntésének birtokában kezdheti meg a szakfelelős az akkreditációs beadvány kidolgozását.

(7) A szakfelelős a Rektori Hivatal vezetőjével és a Főiskola akkreditációért felelős munkatársával együttműködve kidolgozza a teljes akkreditációs anyagot.

(9) A Szenátus támogatását követően a Rektori Hivatal vezetője küldi meg a teljes dokumentációt – az esetlegesen szükséges, a tartalmat nem érintő korrekciók megtörténte után – az Oktatási Hivatalnak.

Szakirányú továbbképzési szakok létesítése és indítása

4. § (1) Szakirányú továbbképzés létesítésére, indítására a Főiskola Oktatási Hivatal által engedélyezett képzési területein van lehetőség.

(2) Szakirányú továbbképzés létesítése esetén a KKK elkészítése, szakirányú továbbképzés indítása esetén az előterjesztés és mellékleteinek benyújtása a rektor által kijelölt szakfelelős feladata.

(3) Szakirányú továbbképzések esetén a létesítés és az indítás kötelező dokumentumai az alábbiak:

a) a képzési és kimeneti követelmények; (szaklétesítés, szakindítás)

b) a képzési program (mintatanterv, tantárgyleírások); (szakindítás)

c) a kurzusok oktatóinak névsora, intézményi státusza, idegen nyelvű oktatás esetén az idegen nyelven való oktatási kompetencia igazolása; (szakindítás)

d) az értékelési és ellenőrzési módszerek, eljárások rövid leírása (tantárgyleírások);

e) a bemeneti feltételek, a korábban szerzett ismeretek, gyakorlatok beszámítására vonatkozó rendelkezések.

f) A szakirányú továbbképzés szaklétesítéssel, szakindítással kapcsolatos adminisztratív és szervezési feladatait a továbbképzési vezető a Rektori Hivatal vezetőjével együttműködve látja el.

A szakok értékelő felülvizsgálatának rendszeres folyamatai, szempontjai

5. § (1) A szakok működését – a szakirányú továbbképzések kivételével – három évente ellenőrizni kell. Az ellenőrzés célja annak biztosítása, hogy a szak működése során folyamatosan megfeleljen a szakindításkor támasztott követelményeknek. Az ellenőrzés kiterjed arra is, hogy a szak indítását megalapozó körülmények – beleértve a felsőoktatási piaci keresletet, a társadalmi igényeket, a munkaerő-piaci elvárásokat és a szak a Főiskola képzési portfóliójában elfoglalt helyét, az oktatói személyi feltételeket, a gazdaságossági követelményeket és a hallgatói visszajelzéseket – továbbra is fennállnak-e.

(2) Az ellenőrzés önellenőrzés formájában, szakonként három évente zajlik. Az önellenőrzés elkészítéséért a szakfelelős felel.

(3) A rektor – indokolt esetben – felkérheti a szakfelelőst soron kívüli önellenőrzésre is.

(4) Az önellenőrzések eredményéről a szakfelelős írásban beszámol a Szenátusnak. A beszámolóban ki kell terjednie arra, hogy

a) a szak működtetése során milyen személyi és tárgyi változások történtek,

b) a szak aktuálisan megfelel-e a MAB-követelményeknek, kitérve az esetleges tanterv-változtatások okára, tartalmára,

c) a hallgatói létszám alakulására és a képzés gazdaságosságára,

d) a szakról milyen hallgatói és DPR visszajelzésekkel rendelkeznek.

(5) A beszámoló alapján a rektor javaslatot tesz a Szenátusnak arra, hogy a szakfelelőst intézkedési terv készítésére kérje fel a szakra vonatkozó jogszabályoknak, MAB ajánlásoknak és a Főiskola szabályzatainak megfelelő működtetés érdekében.

(6) Az intézkedési tervben foglaltak végrehajtásáról a szakfelelős beszámol a rektornak. Amennyiben a rektor a szak továbbműködtetését nem találja indokoltnak, javaslatot tesz a Szenátusnak a szak meghirdethetőségének felfüggesztéséről. A felfüggesztésre tett javaslat részletes indoklását a rektor a Szenátusnak írásban megküldi.

(7) A szak meghirdethetőségének felfüggesztése a Szenátus ellenkező tartalmú döntéséig tart. Az újbóli meghirdethetőséghez a szakfelelősnek be kell mutatnia azt az intézkedési tervet, amelyet a

Szenátus kifogásai alapján a szak minőségi oktatásának és a képzési előírásoknak való megfelelés érdekében kidolgozott.

A kreditallokáció

6. § (1) A Főiskola szakjainak mintatantervében szereplő tanulmányi kötelezettségek teljesítéséhez átlagosan szükséges összes hallgatói tanulmányi munkához krediteket kell hozzárendelni a kreditallokáció szabályai alapján.

(2) A hallgatói tanulmányi munkaórák abban az esetben eredményeznek kreditet, ha a követelmények teljesítéséről a hallgató sikeresen számot adott, azaz az intézményi szabályzatban meghatározott követelményeknek megfelelt. A kredit értéke nem függhet a megfelelés fokozatától.

(3) A kreditgyűjtés szabályait a Tanulmányi és vizsgaszabályzat rögzíti. A mintatantervek a hallgatói tanulmányok előrehaladását adnak mintát, rögzítik a tantárgyak egymásra épülését.

Hatályba léptető és záró rendelkezések

7. § A szabályzatot a Főiskola szenátusa a 2021. május 25. napján tartott ülésén az **SZH 2021.05.25./36.** számú határozatával elfogadta. A szabályzat **2021. június 1.** napján lép hatályba.

Vác, 2021. május 27.

Dr. Gloyiczki Zoltán
rektor

